

Čís. 6673.

Vyrovnačí řád.

Vzdal-li se věřitel oddělného práva za tím účelem, by nabytí postavení vyrovnacího věřitele a tím hlasovacího práva, jest neplatnou (§ 47 vyr. řádu) úmluva, dle níž se třetí osoba (s dlužníkem) zavázala zaplatiti věřiteli zbytek pohledávky nad vyrovnací kvotu.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1927, Rv I 1213/26.)

Ve vyrovnacím řízení Vincence S-a bylo přiznáno žalující firmě hlasovací právo pro celou její pohledávku za dodané zboží, k němuž si byla vyhradila vlastnické právo až do úplného zaplacení kupní ceny. Za tím účelem, by získala hlasovací právo ve vyrovnání, vzdala se žalující firma vlastnických nároků ku zboží, začež převzal vyrovnací dlužník i žalovaný Jan S., otec vyrovnacího dlužníka závazek, zapraviti v měsíčních splátkách zbytek pohledávky žalující firmy, nekrytý vyrovnací kvotou. Žalobě, domáhající se na Janu S-ovi zapravení splatných již měsíčních splátek, procesní soud první stolice vyhověl, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Jak ze zjištěných skutečností vyplývá, převzali oba S-ové závazek k zapravení zbytku pohledávky žalující firmy vyrovnací kvotou nekrytého proto, že se žalující firma při vyrovnacím roku dne 27. února 1923 vzdala svých nároků vlastnických k sudům Vincenci S-ovi prodaných a dodaných, aby tím získala právo hlasovací pro celou pohledávku 36.682 Kč 20 h a přispěla svým hlasem ku přijetí vyrovnacího návrhu, což se také jejím hlasováním pro vyrovnání podařilo. Postup tento přičil se zákonu, který pečuje o to, by menšina věřitelů, která je nucena podrobiti se usnesení většiny, byla chráněna proti nepřipustnému znásilňování, které by mohlo býti přivoděno tím, že by slibem anebo poskytnutím zvláštních výhod byli někteří věřitelé získáni pro to, by hlasovali pro vyrovnání (srovnej rozhodnutí čís. 3358 sb. n. s.). Podle §u 486 b) tr. zák. dopouští se trestného činu věřitel, jenž úmyslně za výkon hlasovacího práva v určitém smyslu pro sebe přijímá nebo si dá slíbiti prospěch majetkový, a i ten, kdo věřiteli k tomuto účelu úmyslně výhodu majetkovou poskytuje nebo slibuje. Úmluvy tomuto zákonnému předpisu se přičící jsou tedy nicotny (§ 879 obč. zák.). Podle §u 47 vyr. ř. jsou neplatny úmluvy dlužníka nebo jiných osob s věřitelem, jimiž se mu před uzavřením vyrovnání nebo v čase mezi uzavřením a právomocí usnesení vyrovnání potvrzujícího poskytují zvláštní výhody. Oba tyto předpisy dopadají na souzený případ. Žalující firma měla na výběr, uplatňovati proti Vincenci S-ovi buď vlastnické nároky k sudům anebo pohledávku z kupní ceny s příslušnými úroky. Rozhodnuvši se při vyrovnacím roku dne 27. února 1923, že se vzdá vlastnických nároků a bude uplatňovati pohledávku, vstoupila do řady ostatních věřitelů, kteří pohledávky k vyrovnání přihlásili, a rozhodnuvši svým hlasem přijetí vyrovnání, měla se spokojiti s 28% vyrovnací kvotou. Davši si vykoupiti svůj hlas pro vyrovnání slibem obou S-ů, že jí zaplatí zbytek její pohledávky vyrovnací kvotou nekrytý, prohřešila se žalující firma proti předpisu

Šu 486 b) tr. zák., což činí úmluvu nicotnou, a je úmluva ta i podle Šu 47 vyr. ř. neplatnou. Z důvodu právě uvedeného nesouhlasí odvolací soud s názorem prvního soudu, že se tím žalující straně nedostalo zvláštní výhody, protože prý nabyla sice nároku obligačního proti žalovanému, ale ztratila věcný nárok k sudům. Úvaha tato mohla by míti význam v poměru žalující firmy k Vincenci S-ovi, nelze však přehlížeti, že žalující firmě nepříslušely oba nároky kumulativně, nýbrž jen alternativně, že firma spornou úmluvou měla nabýti nového nároku obligačního proti žalovanému, který jí před tím nebyl nic dlužen, a posléze že cena starých sudů byla nepochybně menší než pohledávka k vyrovnacímu řízení přihlášená, takže by žalující firma prodejem sudů nebyla vytěžila přihlášeného peníze. Za tohoto stavu je jasno, že spornou úmluvou mohlo se dosta'ti žalující firmě oproti ostatním věřitelům zvláštních výhod ve smyslu Šu 47 vyr. ř. Úmluva je tedy nicotna, pokud se týče neplatna a proto z ní nemohly žalobní nároky platně vzniknouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalující strana napadá rozsudek druhé stolice jen z důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.), ale neprávem. Při posuzování oprávněnosti dovolání dlužno vycházeti ze skutkových zjištění napadeného rozsudku, jež jsou pro dovolací soud závaznými. Odvolací soud zjistil, že se Jindřich O. vzdal jménem žalující firmy při vyrovnacím roku dne 27. února 1923 vlastnických nároků k sudům, když ho byl soudce řídící vyrovnací rok poučil, že by jinak žalující firma neměla hlasovacího práva, načež bylo mu hlasovací právo přiznáno a on hlasoval pro vyrovnání. Vzhledem k těmto zjištěním nemůže žalující strana docílití úspěchu námitkou, že mohla, ježto její nároky na oddělení byly vyrovnacím správcem uznány a nebyly vůbec podle Šu 21 vyr. ř. zahájením vyrovnacího řízení dotčeny, žádati na dlužníkovi zaplacení oněch částek, jež se staly splatnými a že jí příslušelo právo na zaplacení vyrovnací kvoty celé její pohledávky. Neboť tato námitka by byla opodstatněna jen tehdy, kdyby bylo zjištěno, že žalující straně bylo ve vyrovnacím řízení bez ohledu na její přihlášená zadržovací práva, jež podle Šu 11 vyr. ř. zahájením vyrovnacího řízení zůstala nedotčena, přiznáno postavení vyrovnací věřitelky pro její zbytkovou pohledávku za dodané zboží, přihlášenou, jak zjistil odvolací soud, penízem 36.682 Kč 20 h. V tom případě byla by se žalující strana právem mohla dovolávati rozhodnutí nejvyššího soudu čis. 3852 sb. n. s., které vychází právě z předpokladu, že věřiteli přísluší ve vyrovnání postavení jak vyrovnacího věřitele, tak věřitele oddělného. Avšak dle shora uvedeného skutkového zjištění tomu v souzeném případě tak nebylo. Podle Šu 39 vyr. ř. přísluší hlasovací právo jen vyrovnacím věřitelům. Podle onoho zjištění neuznával však vyrovnací soud žalující stranu beze všeho za vyrovnací věřitelku ohledně pohledávky jí přihlášené, nýbrž učinil své rozhodnutí o přiznání hlasovacího práva žalující straně pro tuto pohledávku závislým na tom, že se vzdá vlastnických nároků k sudům. Vyrovnací soud tím vyslovil, že žalující strana smí uplatňovati právo

vyrovnací věřitelky jen tehdy, když se vzdá práv vlastnických k sudům, když se vzdá práva oddělné věřitelky. Tomuto názoru se žalující strana podrobila, vzdavši se vlastnických nároků k sudům, by získala hlasovací právo pro přihlášenou pohledávku a nabyla tím postavení vyrovnacího věřitele. Jest lhostejno, jaké pohnutky vedly žalující stranu k tomuto rozhodnutí, stačí, že tak učinila, ač nelze odmítnouti myšlenku, že pohnutkou k tomuto rozhodnutí byla okolnost odvolacím soudem vytvářena, že cena starých sudů byla nepochybně menší, — jakž to i dovolání připouští —, než pohledávka k vyrovnacímu řízení přihlášená, takže by prodejem sudů nebyla vytěžila částky přihlášené k vyrovnání. Uznala-li takto žalující strana, že jí přísluší ve vyrovnacím řízení jen postavení vyrovnací věřitelky a nikoli také věřitelky oddělné, musí si také uvědomiti, že jí jako takové přísluší jen práva plynoucí z uzavřeného a věřiteli přijatého vyrovnání. Zásada stejného nakládání všemi věřiteli (§ 46 vyr. ř.) platí i pro ni, a jest i pro ni závazným ustanovení Šu 47 vyr. ř. o neplatnosti úmluvy dlužníka nebo jiných osob s věřitelem, již se mu vyhrazují před uzavřením neb v době mezi jeho uzavřením a pravomocí potvrzujícího usnesení zvláštní výhody. O takový případ tu jde. Odvolacím soudem je zjištěno, že se žalující strana rozhodla hlasovati pro vyrovnání jen, když žalovaný podepíše cedulku, kterou tento také ještě v den, kdy vyrovnání bylo uzavřeno, podepsal, jež se až na číslici shodovala s obsahem dopisu žalovaného ze dne 28. února 1923. Dopisem tím se žalovaný i se synem dlužníkem zavázali vyrovnati žalobkyni zbytek pohledávky za sudy k vyrovnání přihlášené v měsíčních lhůtách po 3.000 Kč. Pak-li že však žalující strana jako vyrovnací věřitelka měla podle vyrovnání jen nárok na vyrovnací kvotu 28% z přihlášené jí pohledávky, jest jasno, že si oním závazkem, žalovaným převzatým, dala poskytnouti výhodu, které se ostatním věřitelům nedostalo. Úmluva, o níž žalující strana opřela zažalovaný nárok, příčí se tudíž zákazu v Šu 47 vyr. ř., že z podnětu vyrovnacího řízení nelze poskytnouti žádnému z věřitelů výhodu, a jest neplatnou. Právem proto odvolací soud, na jehož případné důvody se dovolatelka jinak poukazuje, z důvodu toho žalobu na zaplacení převzatého dluhu zamítl.

Čís. 6674.

Žalobu o vydání věci, již měl v úschově ten, na jehož jmění byl napotom vyhlášen úpadek, dlužno řídití proti správci úpadkové podstaty, zabral-li věc do úpadkové podstaty. Pak-li tak neučinil, přenechav věc dlužníku jako úpadkem nezatíženou, dlužno žalovati úpadce. Jde tu o žalobu podle Šu 44 konk. ř., jejíž žalobní žádost může zníti buď na plnění nebo na určení. Pro nárok na vydání věci jest bez významu, že byla před zahájením úpadkového řízení dána schovatelem do zástavy třetí osobě (jí zapůjčena).

(Rozh. ze dne 11. ledna 1927, Rv I 1221/26.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném správci úpadkové podstaty firmy F. vydání akcií, jež měla žalující u úpadce v úschově. Zalovaná